

LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ IR ĮMONIŲ GRUPIŲ ATSKAITOMYBĖS ĮSTATYMO NR. XIV-2811 1, 2, 3, 4, 16, 17, 19, 20, 23, 31, 32, 35, 36, 37, 40 IR 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2024 m. liepos 19 d. gavo Europos Komisijos Generalinio direktorato FISMA (angl. *Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union*; GD FISMA) (toliau – FISMA) atstovų laišką su prašymu pateikti paaiškinimus dėl 2021 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2021/2101/ES, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES, kiek tai susiję su tam tikrų įmonių ir filialų pelno mokesčio informacijos atskleidimu, (toliau – Direktyva) 48d straipsnio nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę. Finansų ministerija, išanalizavusi gautus FISMA pastebėjimus, nustatė poreikį koreguoti Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo (toliau – ĮIGAĮ) nuostatas.

Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 1, 2, 3, 4, 16, 17, 19, 20, 23, 31, 32, 35, 36, 37, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – ĮIGAĮ projektas) tikslai:

- užtikrinti visišką Direktyvos 48d straipsnio nuostatos perkėlimą į ĮIGAĮ, kad trečiosios valstybės pagrindinės patrunuojančiosios įmonės pelno mokesčio informacijos ataskaita būtų prieinama visuomenei ją pateikiant Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui ir skelbiant Lietuvoje įregistruotos patrunuojamosios įmonės arba filialo interneto svetainėje bent 5 metus iš eilės;

- siekiant Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje nustatyto tikslo nuosekliai mažinti administracinę ir prisitaikymo prie reguliavimo našta verslui, pasinaudoti 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/2101 ir 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, Direktyva 2004/109/EB, Direktyva 2006/43/EB ir Direktyva 2013/34/ES dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo, (toliau – Apskaitos direktyva) 23 straipsnio 2 dalies nuostata, kuria suteikiama galimybė vidutinėms įmonių grupėms nerengti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų vadovybės ataskaitų, išskyrus atvejus, kai kuri nors įmonių grupės įmonė yra viešojo intereso įmonė;

- siekiant aiškumo patikslinti kai kurias ĮIGAĮ nuostatas. Nuo 2024 m. liepos 1 d. įsigaliojus ĮIGAĮ, perkeliančiam į nacionalinę teisę 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2464, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, Direktyva 2004/109/EB, Direktyva 2006/43/EB ir Direktyva 2013/34/ES dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo, nuostatas, Finansų ministerija gauna daug paklausimų dėl įmonėms nustatytos naujos pareigos savo vadovybės ataskaitose pateikti informaciją tvarumo klausimais. Rengiant atsakymus į paklausimus, analizuojant ĮIGAĮ nuostatas kiekvienu konkrečiu atveju buvo nustatytos neaiškos, nevienodai suprantamos ĮIGAĮ nuostatos ir, atsižvelgiant į šiuos pastebėjimus, siūloma kai kurias ĮIGAĮ nuostatas pakoreguoti. Atsižvelgiant į 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo reikalavimus, visame ĮIGAĮ keičiami terminai: vietoj „Juridinių asmenų registras“ vartojama „Juridinių asmenų registro informacinė sistema“ ir vietoj „Juridinių asmenų registro tvarkytojas“ – „Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojas“.

2. ĮIGAĮ projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

IĮGAĮ projektą parengė Finansų ministerijos specialistai. IĮGAĮ projekto rengimą koordinavo Finansų ministerijos Atskaitomybės, audito, turto vertinimo ir nemokumo politikos departamentas (direktorė Ingrida Muckutė, tel. (0 5) 239 0164, vyresnioji patarėja Paulė Svorobovičienė, tel. (0 5) 239 0165), atsakingas asmuo – Atskaitomybės ir apskaitos metodologijos skyriaus (vedėja Sonata Lebednykienė, tel. (0 5) 219 4463) vyriausioji specialistė Greta Lipskytė, tel. (0 5) 219 9386.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami IĮGAĮ projekte aptarti teisiniai santykiai

Dėl visiško Direktyvos 48d straipsnio nuostatų perkėlimo

IĮGAĮ 31 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad vidutinė ir didelė patronuojamosios įmonės arba filialas neprivalo užtikrinti pelno mokesčio informacijos (toliau – PMI) ataskaitos prieinamumo visuomenei, kai jų pagrindinė patronuojančioji įmonė arba atskira įmonė, įsteigta trečiojoje valstybėje, yra parengusi PMI ataskaitą, kuri atitinka šio straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatytus kriterijus. Tokiu atveju ataskaitų vartotojai neturi informacijos, nei kad minima patronuojamoji įmonė priklauso įmonių grupei, kurios patronuojančiosios įmonės PMI ataskaita turi būti parengta ir prieinama visuomenei (t. y. ataskaita turi būti pateikta Juridinių asmenų registro tvarkytojui ir paskelbta įmonės interneto svetainėje), nei gali susipažinti su pačia PMI ataskaita.

IĮGAĮ 31 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kaip turi elgtis patronuojamosios įmonės ir filialai, jei jų trečiojoje valstybėje veikianti patronuojančioji įmonė neparengė PMI ataskaitos, bet nenustatyta, kaip elgtis patronuojamajai įmonei ar filialui, kai jų patronuojančioji įmonė parengė PMI ataskaitą, bet ji neatitinka IĮGAĮ 31 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų. IĮGAĮ 31 straipsnio 6 dalies 1 punkte nustatyta, kad ataskaita gali būti parengta bent viena iš Europos Sąjungos oficialiųjų kalbų, tačiau manytina, kad ataskaitų vartotojams galėtų būti nepatogu, jei ataskaitos būtų parengtos kitokia nei lietuvių arba anglų kalba.

Atsižvelgiant į tai, kad Europos Komisija 2024 m. lapkričio 29 d. priėmė įgyvendinimo reglamentą (ES) 2024/2952, kuriuo dėl informacijos, pateiktinos pelno mokesčio informacijos ataskaitose, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/34/ES nustatomas bendrasis šablonas ir elektroninio ataskaitų teikimo formatai, (toliau – Įgyvendinimo reglamentas), IĮGAĮ 32 straipsnio nuostatos turi būti papildytos nurodant, kad PMI ataskaita turi būti rengiama Įgyvendinimo reglamente nustatytu elektroniniu formatu.

Dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotosios vadovybės ataskaitos (ne) rengimo-

IĮGAĮ 16 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad patronuojančioji įmonė, išskyrus mažą įmonių grupę, kurioje nėra viešojo intereso įmonių, ir šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytas išimtis, privalo parengti metines konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą. Tuo tarpu Apskaitos direktyvos 23 straipsnio 2 dalies nuostata suteikia galimybę vidutines įmonių grupes atleisti nuo prievolės rengti konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą, išskyrus atvejus, kai kuri nors susijusi įmonė yra viešojo intereso įmonė.

Dėl IĮGAĮ tikslintinių nuostatų

IĮGAĮ 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad konsoliduotąsias vadovybės ataskaitas turi rengti tikrosios ūkinės bendrijos ir komandinės ūkinės bendrijos, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, tačiau nenustatyta, kad jas turi rengti ir tos bendrijos, kurios veikia kaip investicinės bendrovės.

IĮGAĮ 4 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys, nurodyti šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte, t. y. tie, kuriems privaloma rengti finansines ataskaitas, į IĮGAĮ 4 straipsnyje nurodytas įmonių (labai maža, maža, vidutinė, didelė) kategorijas neskirstomi.

IĮGAĮ 17 straipsnyje nurodoma, kokiais atvejais konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą privalančios rengti patronuojančiosios įmonės jų gali nerengti, nes jas parengia jų patronuojančiosios įmonės, kurios gali būti įsteigtos Lietuvoje, kitose

valstybėse narėse arba ne valstybėse narėse. Kartu nurodoma, kad tų patronuojančiųjų įmonių parengtos konsoliduotosios ataskaitos ir konsoliduotoji vadovybės ataskaita Juridinių asmenų registro teikiamos II GAĮ nustatyta tvarka, tai reiškia per 5 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos (pavyzdžiui, Akcinių bendrovių įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad visuotinis akcininkų susirinkimas, kurio metu turi būti patvirtintos metinės finansinės ataskaitos, turi būti sušauktas per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos ir patvirtintos (konsoliduotosios) ataskaitos Juridinių asmenų registro tvarkytojui turi būti pateiktos per 30 dienų nuo jų patvirtinimo (kaip nustatyta Civilinio kodekso 2.66 straipsnio 4 dalyje). Pastebėtina, kad Apskaitos direktyvos 30 straipsnyje leidžiama tiek finansines ataskaitas, tiek vadovybės ataskaitą parengti ir pateikti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo finansinių metų, už kuriuos ataskaitos rengiamos, pabaigos, todėl kitų valstybių narių, ne valstybių narių įmonės jas gali parengti vėliau nei per 5 mėnesius. Galiojant šioms nuostatomis, Lietuvoje veikiančios įmonės negalėtų pasinaudoti II GAĮ 17 straipsnyje numatyta išimtimi nerengti konsoliduotųjų ataskaitų, jei jų patronuojančioji įmonė, veikianti kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, jas parengtų vėliau nei per 5 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos.

II GAĮ 19 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kitos, negu nurodyta II GAĮ 19 straipsnio 1 dalyje, didelės įmonės ir II GAĮ 2 straipsnio 3 dalyje nurodytos didelės įmonės vadovybės ataskaitoje turi pateikti II GAĮ 20 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją ir informaciją tvarumo klausimais. Pastebėtina, kad įmonės, kurios nurodomos kaip „kitos, negu nurodyta 19 straipsnio 1 dalyje“ ir nurodytos II GAĮ 2 straipsnio 3 dalyje, yra tos pačios įmonės. Be to, II GAĮ 19 straipsnio 3 dalyje teikiama nuoroda į II GAĮ 20 straipsnio 1 dalį, apimančią nuorodas į šios dalies 13–15 punktus, yra netinkama, nes II GAĮ 19 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės neprivalo rengti II GAĮ 20 straipsnio 1 dalies 13–15 punktuose nurodytos informacijos.

II GAĮ 20 straipsnio 3 dalies nuostata koreguotina, nes vidutinė įmonių grupė turi parengti konsoliduotąją vadovybės ataskaitą, bet neprivalo joje pateikti konsoliduotosios informacijos tvarumo klausimais. Be to, II GAĮ 20 straipsnio 5 dalies nuostata nurodo konsoliduotosios vadovybės ataskaitos galimybę apimti ir patronuojančiosios įmonės vadovybės ataskaitos informaciją, tačiau nepasisako dėl konsoliduotosios informacijos tvarumo klausimais ir informacijos tvarumo klausimais apjungimo galimybės.

II GAĮ 23 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodoma, kokiomis kalbomis gali būti parengta trečiosios valstybės įmonės konsoliduotoji tvarumo ataskaita, tačiau nenurodoma, kokiomis kalbomis gali būti parengtos įmonių, įsteigtų Europos Sąjungoje, konsoliduotosios vadovybės ataskaitos pagal II GAĮ 23 straipsnio nuostatas.

II GAĮ 37 straipsnyje nurodyta, kad trečiosios valstybės įmonės parengta (konsoliduotoji) tvarumo ataskaita turi būti parengta bent viena iš oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų, tačiau abejotina tokios ataskaitos, parengtos ne lietuvių arba ne anglų kalba, nauda ataskaitų vartotojams.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Dėl visiško Direktyvos 48d straipsnio nuostatų perkėlimo

II GAĮ projektu numatoma, kad trečiosios valstybės įmonės pagrindinės patronuojančiosios įmonės arba atskiros įmonės parengta PMI ataskaita turi būti prieinama visuomenei Lietuvos Respublikoje įsteigtos patronuojamosios įmonės arba Lietuvos Respublikoje įsteigto filialo interneto svetainėje bent 5 metus iš eilės ir pateikta Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui.

Priėmus II GAĮ projektą bus užtikrinamas trečiosios valstybės patronuojančiosios įmonės PMI ataskaitos prieinamumas visuomenei – ji bus pateikta Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui, kaip ir bet kuri kita ataskaita, nurodyta II GAĮ 36 straipsnyje, ir paskelbta patronuojamosios įmonės arba filialo interneto svetainėje. PMI ataskaitos prieinamumas visuomenei prisidės prie įmonės ar įmonių grupės, kurios informacija apie pelną bus skelbiama viešai, veiklos skaidrumo ir pasitikėjimo jomis didinimo. PMI ataskaitos prieinamumo užtikrinimas teigiamai paveiks tiek įmones, tiek valstybę ir visuomenę. Tai padės mažinti mokesčių slėpimą ir nesąžiningą praktiką, nes visuomenė ir valdžios institucijos galės geriau

stebėti, kuriose jurisdikciją turinčiose teritorijose ir kaip didelės, tarptautiniu mastu veikiančios įmonės moka mokesčius. Taip pat dėl didesnio skaidrumo sumažės galimybės manipuliuoti mokesčių sistema, įmonės bus labiau motyvuotos elgtis sąžiningai.

Priėmus IĮGAĮ projektą trečiųjų valstybių patronuojančiųjų įmonių PMI ataskaitos turės būti skelbiamos patronuojamosios įmonės interneto svetainėje (atsižvelgiant į IĮGAĮ projekto 10 straipsniu keičiamas IĮGAĮ 31 straipsnio 1 dalies ir 37 straipsnio 4 dalies nuostatas) arba filialo svetainėje, jeigu filialas ir jį įsteigusi įmonė atitinka IĮGAĮ 31 straipsnio 1, 3, 4 ir 5 dalių nuostatas (vadovaujantis IĮGAĮ 37 straipsnio 4 dalies nuostatomis).

Be to, IĮGAĮ projekto 10 straipsnyje keičiamo IĮGAĮ 31 straipsnio 1 dalies 2 punkte siūloma nustatyti, kad ataskaitos būtų parengtos lietuvių ir (arba) anglų kalbomis (kalba) siekiant patogumo ataskaitų vartotojams.

Pažymėtina, kad Europos Komisija 2023 m. spalio 17 d. priėmė deleguotąją direktyvą (ES) 2023/2775, kuria dėl labai mažų, mažųjų, vidutinių ir didžiųjų įmonių ar grupių dydžio kriterijų koregavimo iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES, (toliau – Deleguotoji direktyva), kurioje dėl infliacijos poveikio padidinti įmonių piniginiai dydžio kriterijai. Remiantis Apskaitos direktyvos 48b straipsnio 5 dalies 4 pastraipa, šio straipsnio 5 dalies nuostatos, nurodančios pareigas teikti ataskaitas, taikomos tiems filialams, kurių grynosios pajamos kiekvienais iš paskutinių 2 finansinių metų iš eilės viršijo ribą, kaip perkelta į nacionalinę teisę pagal Apskaitos direktyvos 3 straipsnio 2 dalį. Atsižvelgiant į Deleguotosios direktyvos 1 straipsnio 2 dalies b punktą, kuriuo keičiama Apskaitos direktyvos 3 straipsnio 2 dalies 2 pastraipa, IĮGAĮ 31 straipsnio 3 dalies 2 punktas pakeičiamas padidinant įsteigtų filialų pardavimo grynųjų pajamų kiekvienais iš 2 finansinių metų iš eilės paskutinę finansinių metų dieną ribą nuo 8 000 000 eurų iki 15 000 000 eurų.

Pagal IĮGAĮ projekto 10 straipsnyje keičiamo IĮGAĮ 31 straipsnio 4 dalį, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodyta PMI ataskaita neparengiama ar parengta PMI ataskaita neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų, vidutinė arba didelė patronuojamoji įmonė arba filialas tokią ataskaitą turi parengti. Jei PMI ataskaitai rengti reikalingos informacijos neturi, įmonė arba asmuo (asmenys), paskirtas (paskirti) vykdyti informacijos atskleidimo reikalavimus filiale, turi prašyti savo pagrindinės patronuojančiosios įmonės arba atskiros įmonės pateikti informaciją, kuri reikalinga išsamiai PMI ataskaitai parengti. Jeigu visa prašoma informacija nepateikiama, vidutinė arba didelė patronuojamoji įmonė arba filialas parengia PMI ataskaitą, kurioje pateikiama visa turima arba gauta informacija, ir pareiškimą, kuriame nurodoma, kad jų pagrindinė patronuojančioji įmonė arba atskira įmonė nepateikė informacijos, kuri reikalinga išsamiai PMI ataskaitai parengti, bei užtikrina jų prieinamumą visuomenei.

Siekiant IĮGAĮ projekto 10 straipsnyje keičiamo IĮGAĮ 31 straipsnio nuostatų aiškumo, atsižvelgiant į tai, kad 2024 m. lapkričio 29 d. Europos Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamentą, IĮGAĮ projekto 11 straipsnyje keičiamas IĮGAĮ 32 straipsnis papildomas nauja dalimi, nustatančia pelno mokesčio informacijos ataskaitos, kuri bus rengiama IĮGAĮ projekto 30 straipsnio 1 dalyje ir 31 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais, elektroninį formatą.

Dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotosios vadovybės ataskaitos nerengimo

Siekiant mažinti verslui tenkančią administracinę naštą atskaitomybės srityje, atsižvelgiant į Apskaitos direktyvos 23 straipsnio 2 dalyje numatytą galimybę vidutines įmonių grupes atleisti nuo pareigos rengti konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą IĮGAĮ 16 straipsnio 1 dalyje siūloma nustatyti, kad vidutinės įmonių grupės, kurioje nėra viešojo intereso įmonių, patronuojančioji įmonė neprivalo rengti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotosios vadovybės ataskaitos. Lietuvoje šiuo metu veikia apie 80 vidutinių įmonių grupių ir įsigaliojus siūlomoms nuostatoms šios įmonių grupės (kuriose nėra viešojo intereso įmonių) konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą galės rengti savo nuožiūra pagal poreikį.

Dėl IĮGAĮ tikslintinių nuostatų

IĮGAĮ projekto 2 straipsnyje keičiamo IĮGAĮ 2 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatos papildomos, kad konsoliduotąsias vadovybės ataskaitas turi rengti ne tik tos tikrosios ūkinės bendrijos ir komanditinės ūkinės bendrijos, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, bet ir tos, kurios veikia kaip investicinės bendrovės (kaip buvo nustatyta Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymo 2 straipsnio 3 dalies punktų nuostatomis).

Siekiant teisinio aiškumo, IĮGAĮ projekto 3 straipsnyje keičiamo IĮGAĮ 3 straipsnio 36 dalyje papildomos nuorodos į Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą, kuriame yra apibrėžta sąvoka „investicinė bendrovė“, ir į Lietuvos Respublikos ūkinių bendrijų įstatymą, kuriame paaiškinama, kas laikoma tikrąja ūkine bendrija ir komanditine ūkine bendrija.

IĮGAĮ projekto 4 straipsnyje keičiamo IĮGAĮ 4 straipsnio 7 dalį siūloma patikslinti atsisakant nuorodų į neribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis, nes nurodyti šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys, t. y. tie, kuriems privaloma rengti finansines ataskaitas, į 4 straipsnyje nurodytas įmonių (labai maža, maža, vidutinė, didelė) kategorijas dėl finansinių ataskaitų rengimo pagal IĮGAĮ nuostatas turi būti skirstomi.

IĮGAĮ projekto 6 straipsnyje keičiamą IĮGAĮ 17 straipsnį siūloma papildyti, kad tais atvejais, kai konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą parengia aukštesniojo lygio įmonių grupės patronuojančioji įmonė, kuri veikia kitoje valstybėje narėje arba ne valstybėje narėje, Lietuvoje veikianti patronuojamoji įmonė šias ataskaitas pateikia Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo finansinių metų, už kuriuos ataskaitos parengtos, pabaigos. Šiuo siūlymu, atsižvelgiant į Apskaitos direktyvos 30 straipsnio nuostatas, leidžiančias (konsoliduotąsias) ataskaitas parengti ir pateikti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo finansinių metų, už kuriuos ataskaitos rengiamos, pabaigos, leidžiama didesniai patronuojančiųjų įmonių, kurios yra kitų įmonių grupių patronuojamosios įmonės, skaičiui pasinaudoti galimybe nerengti konsoliduotųjų ataskaitą, o pateikti savo patronuojančiosios įmonės parengtas konsoliduotąsias ataskaitas. Jei patronuojamosios įmonės patronuojančioji įmonė yra Lietuvoje įregistruota įmonė, konsoliduotųjų ataskaitų pateikimo per 12 mėnesių nuo finansinių metų pabaigos galimybė netaikoma ir jas pateikti Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui reikia įstatymų nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 5 mėnesius nuo įmonės finansinių metų pabaigos. Atitinkamai IĮGAĮ projekto 15 straipsniu keičiamas IĮGAĮ 40 straipsnis papildomas 3¹ dalimi nurodant, kad įmonės, pasinaudojusios IĮGAĮ 17 straipsnio 2 dalyje nurodyta išimtimi, vadovas yra atsakingas už įmonės parengtų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotosios vadovybės ataskaitos kartu su auditoriaus išvada ir tvarumo atskaitomybės išvada pateikimą Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui. Atitinkamai papildoma ir IĮGAĮ projektu keičiama IĮGAĮ 36 straipsnio 1 dalies nuostata ją pakeičiant žodžiais „šio įstatymo“ nustatyta tvarka atsižvelgiant į tai, kad ir IĮGAĮ yra nustatyti ataskaitų pateikimo Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui terminai, kai (konsoliduotosios) finansinės ataskaitos ir konsoliduotoji vadovybės ataskaita Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui gali būti pateikiamos per 12 mėnesių nuo finansinių metų pabaigos (pavyzdžiui, atsižvelgiant į IĮGAĮ 17 straipsnio 2 dalies 3 punkto nuostatas). Kartu straipsnis papildomas nuostata, kad atleidžiama nuo konsoliduotųjų ataskaitų rengimo patronuojančioji įmonė savo finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte ir vadovybės ataskaitoje nurodo ne tik patronuojančiosios įmonės, kuri rengia įmonių grupės konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą, pavadinimą, kodą, buveinės adresą, sprendimą atleisti nuo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rengimo ir atleidimo priežastis, bet ir datą, kada patronuojančioji įmonė, jei ji yra kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje veikianti įmonė, parengs konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą. Dėl šios informacijos, kada patronuojančioji įmonė, kuri yra kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje veikianti įmonė, parengs konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą, patronuojamoji įmonė turi kreiptis į patronuojančiąją įmonę ir įvertinti, ar patronuojančiosios įmonės nurodyta data atitinka IĮGAĮ 17 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą reikalavimą. Pastebėtina, kad šią datą

patronuojamoji įmonė turi nurodyti savo aiškinamajame rašte ir vadovybės ataskaitoje. ĮĮGAĮ projekto 6 straipsnyje keičiamą ĮĮGAĮ 17 straipsnį siūloma papildyti nustatant, kad konsoliduotųjų ataskaitų pateikimas Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui per 12 mėnesių nuo finansinių metų pabaigos, reikalaujamas aiškinamajame rašte ir vadovybės ataskaitoje nurodyti datą, kada bus parengtos konsoliduotosios ataskaitos, bei galimybė konsoliduotąsias ataskaitas parengti pasirinktinai lietuvių arba anglų kalbomis būtų taikomi tik tais atvejais, kai konsoliduotąsias ataskaitas parengia patronuojančioji įmonė, kuri yra kitos valstybės narės arba trečiosios valstybės įmonė.

Siekiant panaikinti dviprasmiškumą, kylantį iš ĮĮGAĮ 19 straipsnio 3 dalies netinkamos redakcijos, ĮĮGAĮ projekto 7 straipsnyje, koreguojama ĮĮGAĮ 19 straipsnio 3 dalies redakcija atsisakant žodžių, „ir šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje nurodytos didelės įmonės“.

ĮĮGAĮ projektu siūloma pripažinti netekusiais galios ĮĮGAĮ 20 straipsnio 1 dalies 13 – 15 punktus, kaip atkartojančius ĮĮGAĮ 10 straipsnio nuostatas apie (konsoliduotosios) vadovybės ataskaitos sudėtį, o kartu ir klaidinančius, atsižvelgiant į ĮĮGAĮ 19 straipsnyje teikiamas nuorodas į 20 straipsnio 1 dalį. Kartu siūlytina papildyti ĮĮGAĮ 20 straipsnio 5 dalį nurodant, kad, kai įmonė rengia konsoliduotąją vadovybės ataskaitą ir pasinaudoja ĮĮGAĮ 20 straipsnio 5 dalies nurodyta galimybe sujungti savo vadovybės ataskaitą su konsoliduotąja vadovybės ataskaita, tai gali būti taikoma ir informacijos apie tvarumą rengimui šią informaciją pateikiant konsoliduotojoje informacijoje apie tvarumą.

ĮĮGAĮ projekto 9 straipsnyje keičiamo ĮĮGAĮ 23 straipsnio 2 dalį siūloma papildyti 3 punktu nurodant, kokiomis kalbomis (lietuvių ir (arba) anglų) gali būti parengta trečiosios valstybės įmonės konsoliduotoji tvarumo ataskaita, įmonės, įsteigtos Europos Sąjungoje, konsoliduotoji vadovybės ataskaita pagal ĮĮGAĮ 23 straipsnio nuostatas.

ĮĮGAĮ projekto 14 straipsnyje keičiamame ĮĮGAĮ 37 straipsnyje siūloma nustatyti, kad trečiosios valstybės įmonės parengta (konsoliduotoji) tvarumo ataskaita turi būti parengta lietuvių ir (arba) anglų kalbomis (kalba) siekiant ataskaitų vartotojų patogumo.

Atsižvelgiant į 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusio naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatas, ĮĮGAĮ projektu keičiami terminai: vietoj „Juridinių asmenų registras“ vartojama „Juridinių asmenų registro informacinė sistema“ ir vietoj „Juridinių asmenų registro tvarkytojas“ – „Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojas“.

ĮĮGAĮ projektu numatoma, kad ĮĮGAĮ nuostatos taikomos 2024 m. birželio 22 d. ar vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių (konsoliduotosioms) ataskaitoms, išskyrus ĮĮGAĮ projekto 11 straipsnio 2 dalimi keičiamo ĮĮGAĮ 32 straipsnio 3 dalį, susijusią su elektroninio ataskaitų teikimo formatu, pagal kurią ĮĮGAĮ nuostatos taikomos 2025 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių ataskaitoms.

5. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus ĮĮGAĮ projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Didesnis stambiojo verslo skaidrumas pelno mokesčio srityje prisidės prie korupcijos, mokesčių vengimo atvejų mažinimo.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Pelno mokesčio informacijos prieinamumo visuomenei užtikrinimas padės didinti stambiojo verslo skaidrumą, sąžiningumą ir socialinę atsakomybę plačiajai visuomenei (investuotojams, kreditoriams, kitoms trečiosioms šalims). Visuomenei sukuriama nauja priemonė stambiajam verslui kontroliuoti.

Mažinama administracinė našta vidutines įmonių grupes, kuriose nėra viešojo intereso įmonių, atleidžiant nuo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir konsoliduotosios vadovybės ataskaitos rengimo.

Patikslinti (konsoliduotųjų) ataskaitų nerengimo atvejais leis didesniai įmonių skaičiui pasinaudoti (konsoliduotųjų) ataskaitų nerengimo galimybe.

Europos Sąjungoje veikiančių įmonių, trečiųjų valstybių įmonių lietuvių ir (arba) anglų kalbomis (kalba) parengtos ataskaitos teiks didesnę naudą ataskaitų vartotojams priimančioms patikima informacija pagrįstus sprendimus.

8. Ar IĮGAĮ projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams
IĮGAĮ projektas neprieštarauja strateginio planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios
Priėmus IĮGAĮ projektą kitų teisės aktų priimti ar keisti nereikės.

10. Ar IĮGAĮ projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o IĮGAĮ projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka
IĮGAĮ projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinę lietuvių kalbos normas. IĮGAĮ projekte nepateikiama naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

11. Ar IĮGAĮ projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus
IĮGAĮ projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis, yra suderinti su Europos Sąjungos teisės aktais.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti
IĮGAĮ projektui įgyvendinti reikės pakeisti Juridinių asmenų registro informacinės sistemos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“.

13. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas
IĮGAĮ projektui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

14. IĮGAĮ projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
IĮGAĮ projekto rengimo metu vertinimų, rekomendacijų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia IĮGAĮ projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*
„Pelno mokesčio informacijos ataskaita“, „finansinės ataskaitos“, „konsoliduotosios finansinės ataskaitos“, „konsoliduotoji vadovybės ataskaita“, „vidutinė įmonių grupė“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.